

Onun söhbətindən doymaq olmur. Birinci dəfə görüşməyimizə, ortağ mövzumuzun olmasına baxmayaraq, elə hesab edirsiniz ki, sanki illərdir onu tanıyırsan. Övladlarından danışanda isə, gözlərinə xüsusi bir parıltı gəlir. Hiss edirsiniz ki, qəlbində onlara qarşı böyük sevgi, hətta mən deyərdim ki, aşırı dərəcədə sevgi hissi var.

Beləliklə, "Mənim balam" rubrikamızın qonağı "Unibank"ın İctimaiyyətlə əlaqələr və media şöbəsinin müdiri Sülhiyyə Şirinovadır. Sülhiyyə xanım iki qız övladı yetişdirir. Böyük qızı Ləmanın 15, kiçik qızı Fidanın isə 10 yaşı var.

- Sülhiyyə xanım, ana olduqdan sonra həyatınızda nələr dəyişdi?

- Analıq hissi insanı daha həssas olmağa vadar edir. Ana olduqdan sonra sanki daha xeyirxah olursan, xırda bir məsələyə fərqli reaksiya verməyə başlayırsan. Mənə görə, bu hiss insanlığın yeni mərhələsi, xarakterin yenidən formalaşmasıdır. Analıq hissi digər bütün sevgilərin ən mükəmməlidir, təmənna-sızdır və tükənməyənidir.

- Hansı qızınız sizə daha çox bənzəyir və o övladınızda özünüzdən, uşaqlığınızdan, gəncliyinizdən bir parça görürsünüz mü?

- Onların hər birində öz uşaqlığıma görürəm. Məsələn, özgüven, problemlərə yanaşma tərifi böyük qızım Ləmanda özünü büruzə verir. Mərhəmət, sevgi tərifi kiçik qızım Fidanda özünü tapıb. Balaca qızım daha çox mərhəmətlidir. Bəzən onun bu mərhəməti mənə qorxudur ki, nə zamansa başqa-

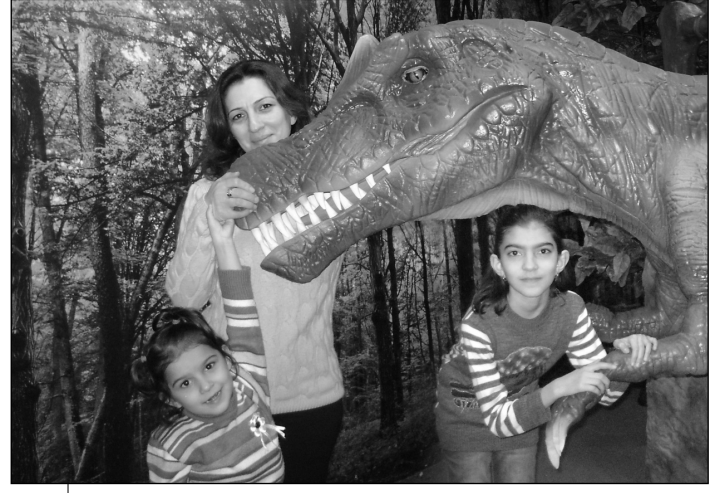
formalaşır - buna da müdaxilə edə bilərik. Düzdür, insanın formalaşması üçün cəmiyyətin müəyyən təsiri olur, amma yenə də ailədən çox şey aslıdır. İnsanlığın göstəricisi olan əsas baza ki var, bu xüsusiyyət valideyndən və gəndən gəlir.

- Övladlarınızın gündəlik münasibətdə olduğu dost çevrəsinə, mühitinə nəzarət edə bilərsiniz mi?

- Görünən, bilinən formada nəzarət etmərəm, amma müşahidə edirəm. Fidan hələ ki, balacadır. Bilirəm ki, məktəbdə hamı tərəfindən sevilir. Ləmanın yeniyetmə yaş dövrüdür, bu dövr əsas diqqət verilməli dövrüdür. Ancaq mən ona çox güvənirəm. Heç zaman onun telefonuna, dostları ilə yazışmalarına baxmamışam. Ümumiyyətlə bizim evdə heç kim onun telefonunu yoxlamır. Çünki o danışdığı insanları, rəfiqələrini, onlarla olan münasibətləri bizimlə bölüşür. Ləman haqqında hər şeyi bilirəm, məlumatlıyam. Bütün bunları o özü mənə danışır. Hər ikisinin ağına, əxlaqına etibar edirəm. Uşaqlar üçün valideynin ona güvəndiyini bilmək çox vacibdir. Onlar ikisi də bilir ki, atana onlara güvənir və bu güvəni sarsıtmaq olmaz. Ləmandan hansısa bir sualı bir az inamsız soruşanda, bu onun xətrinə deyir. Sual dolu baxışları ilə "sən mənə güvənmişsən?" demək istəyir. Qızlarım məndən heç nə gizlətmədikləri üçün içimdə heç bir şübhə yaranmır.

- Bəzən deyirlər ki, anaya daha çox qız övladı yanır və valideynlərin qayğısına oğuldan çox qız övladı qalır. Siz bu fikirlə razısınız mı?

- Heç kim valideynin borcunu qaytara bilməz. Anam mənə yetişdirib, mən də öz övladımı yetişdirirəm. Təbiətin qanunu budur. Yəqin ki, bu, cəmiyyətdə sübut olunub ki, bir deyimə

tuta girməyin. Əsas odur sevdiyiniz bir işiniz olsun. Məsələn, qızlarımın ikisinin də bir peşəyə marağı olsaydı, mən onları məmnuniyyətlə dəstəkləyirdim. Fidanın içində böyük türkçülük ruhu var. Deyir ki, Türkiyəyə gedəcəm, əsgər olacam, snayperçi olacam. Aykido ilə məşğul olur, kəmərləri var. Amma hələ bir istiqamət seçməyib. Fərqli bir ruha malikdir. Mən ondan böyüyəndə sahibsiz heyvanlar üçün bir məkan yaradıb, onlara qulluq edəcəyini də gözləyirəm. Bir az xəyalpərəstdir, mühafizəkardır. Ancaq Ləmanın konkret hədəfləri var, o, realistdir. Xaricdə oxumağı arzulayır. Bir az feminist ruhlandır. Deyir ki, qadın əzilməlidir, güclü olmalıdır. Saatlarla oturub, onların fikirlərinə, gələcək arzularına qulaq asıram və bu mənə zövq verir. Heç zaman düşünməmişəm ki, mənim övladım mütləq filan peşənin sahibi olmalıdır. Hər zaman istəmişəm ki, onlar öz sevdikləri peşə ilə məşğul olsunlar. Çünki insan sevdiyi peşə ilə məşğul olanda xoşbəxt olur. Mən bilirəm ki, bu gün Ləmana desəm ki, o ixtisasa sahib olmağını istəyirəm, o, oxuyar, qəbul olar. Amma bu onun ürəyincə olmaz. Ona görə müdaxilə etməmə heç vaxt. "Qız uşağı filan peşəni seçməlidir" - fikrini qəbul etmərəm. Mənim yanaşmamda "qız uşağı" anlayışı yoxdur, insan var.

- Sülhiyyə xanım yaxşı övlad olmağı bacarıb, yoxsa ana olmağı?

- Mən pis övlad olmamışam. Yaxşı oxuduğuma görə atam mənə dərslər keçirdi yuxarı sınıflara aparıb ləhvədə misal həll etdirəndə, onun mənə necə fəxr etdiyini hiss etmişəm. Jurnalist kimi imzam qəzetdə çıxanda, televiziya da adım gedəndə, anamın mənə necə qürurlandığını görmüşəm. Ağıllı, sözə baxan, dərslər oxuyan uşaq olmuşam. Təbii ki, valideynlərin borcunu qaytarmaq mümkün deyil. Ana olaraq, uşaqlarına daha yaxşı şərait yaratmaq, daha çox vaxt ayırmaq istəyirdim. Çalışıram ki, mümkün olanı edim. Özümü daha yaxşı övlad kimi dəyərləndirirəm, nəinki ana kimi. Çünki ana kimi övladlarım üçün daha çox şey etmək istəyirdim. Bu gün əksər analar özündən razı deyil. Çünki hər bir ana istəyir ki, övladına daha çox nələrsə etsin.

- Bəzən qadınlar uşaqlığında mərhum olduqları qayğıni övladlarına tətbiq etməyə çalışırlar. Sizdə necə, olubmu ki, uşaqlıqda ürəyinizdə nakam qalan hansısa istəyi övladlarınızla tamamlayasınız?

- Atamı itirəndə mənəm 14, kiçik qardaşımın 5 yaşı vardı. Anam 35 yaşında 5 uşaq ilə tək qalıb. 5 uşaq ilə ailəni dolandırmaq, üstəlik, bu uşaqların qayğılarını içərisində bizimlə xüsusi məşğul olmağa imkanı yox idi. Birinci sinif qəder mənə ana nənəngil saxlayıb. Nənə, baba, dayı, xala - hər kəs mənə nazımı çəkirdi. Bir xatirə danışım. Toyuq bişəndə, təbii ki, ən çox eti mənə boşqabıma qoyurdular. Amma bir qayda da var idi ki mütləq nənə, baba, xala, dayı - hər öz yeməyindən bir yaxşı tikəni seçib mənə qarşıma qoyurdu. Məktəbə gedəndə, öz evimizə gələndə. Bu qəder sevginin içində böyüyən uşaq - gəlmişəm evimizə ki məndən başqa balaca-balaca 4 uşaq var evdə və təbii ki, bu qəder uşağın içində kimdir mənə xüsusi qayğı, sevgi göstərən? Öz ailəmə alışmaq prosesim bir az çətin keçdi. 10-cu sinifdə oxuyanda yayda ana nənəngil gətirmişəm. Yenə toyuq bişib və ən çox mənə boşqabıma yığılıb. Adətım üzrə gözləyirdim ki, yenə hər öz tikəsini mənə paylaşacaq, amma təbii, bu, baş vermir. Mənim gözlərim doldu. Təsəvvür edirsiniz, 15-16 yaşlı qız nəyə görə pis olub. Sevginin yaratdığı alışqanlıq idi bu. Anamın təkbaşına 5 uşağa eyni sevgini verməsi, həm ata, həm ana olması, təbii ki, çətin idi. Mən o zamanlar qarşıma məqsəd qoymuşdım ki, bir gün ana olsam, uşaqlarımı çox sevecəm və bu sevgini açıq şəkildə bildirəcəm.

- İndi qızlarınıza o sevgini verə bilərsiniz mi?

- Qızım balaca olanda anam mənə kömək etməyə gəlmişdi. Qızımı qucağıma alıb onu əzizləməyə başladım. Anam deyirdi ki, mənə yanımda övladını niyə belə əzizləyirsən? Deyirdim ki, sən mənə uşaqlığımda o sevgini verməmişsən deyə içimdə boşluq qalıb. Ona görə hər zaman düşünürdüm ki, övladım daha çox sevgi verəcəm. Mən bu gün də qızlarımı əzizləyirəm. Qızlarımı sevgi ilə böyütmüşəm. Düşünürəm ki, bu doymuşluq onlarda var. Sevgisiz böyüyən uşaqlarda sonradan travma yaranır, yanlış seçim edirlər. Kimsə onlara xoş söz deyəndə, elə bilirlər ki, həyatdakı sevgi boşluğunu o dolduracaq və uğursuz seçim etməyə məcbur olurlar. Böyük qızım uşaq yaşlarında nənəngilinin yanında böyüdü. 3 il yanımda olmadı. Hər dəfə buna görə özümü günahlandırırım.

- Övvəllər nənələrimizin gəlin köçürəndə, "Qızıdan taxtın olunca, qızıdan bəxtin olsun" - deyərmişlər. Sülhiyyə xanım bu sözləri qızları üçün deyərmi?

- Əslində, bəxtin olması çox yaxşı bir şeydir. Bizim dilimizdə "xoşbəxt ol" sözü var. Yeni, bəxtin xoş və gözəl olsun. Bəzən bəxt deyəndə, qızların yalnız ailə həyatını nəzərdə tuturlar. Bəxt hər mənada - işdə, çevrədə, yaşadığın mühitdə olmalıdır. Tək ailə qurmaq anlamında deyil.

“Sevgidə, qayğıda anayam, davranışda dost”

Sülhiyyə Şirinova: Analıq hissi digər bütün sevgilərin ən mükəmməli, təmənna-sız və tükənməyənidir

Xəyalə RƏİS

larına kömək etmək məqsədi ilə özündən keçə bilər. O dərəcədə mərhəmətlidir. Heyvanları çox sevir. İmkan versə, küçədəki bütün sahibsiz heyvanları gətirib evimizdə saxlayar. Sevgi doludur. Böyük qızım Ləman isə daha realistdir, ağıllıdır, əsil zəmanə uşağıdır, problemlərə daha soyuqcanlı yanaşır, qərarlarını hissələri ilə deyil, məntiqlə verir. Bəzən mənə qərarlarım da səhv də tutur.

- Danışdığınızdan qızlarınızla dost münasibətində olduğunuzu hiss edirik. Bu münasibət ana-övlad münasibətlərinə xələl gətirmirmi?

- Sevgidə, qayğıda anayam, davranışmda dostam. Hər addımda onlara çox güvəndiyimi çatdırıram. Təbii ki danlamalar da olur. Amma çalışıram qürurlarına toxunmayım. Uşaq kimi deyil, şəxsiyyət kimi baxıram onlara. Xüsusən onlarla bağlı qərarlarda öz fikirlərini öyrənirəm. Onların xəbərləri olmadan o qərarı vermərəm. Ləmanın 16 yaşı olacaq. İstənilən mövzuda onunla rahat şəkildə söhbət edirik. Hər şeyi mənə paylaşır. Fidan hələ balacadır deyər, ciddi mövzuları müzakirə etmirik. Oxşar cəhətlər çox olsa da, xarakterləri fərqlidir və çalışıram, davranışlarımda bunu nəzərə alım. Qızlarımın öz şəxsiyyətlərinə hörmətlə yaşaması və ətrafdan da bunu gözləməsi xoşuma gəlir. Bu mənə çox sevindirir. Bilirəm ki, sabah da kiminləsə ailə quranda, narsist kişinin qurbanı olmayacaqlar. Onların özlərinə saygılı olmaları mənə xoşuma gəlir.

- Bəs valideynlərinizin tərbiyə metodikasını, sizə yanaşma tərzi necə idi?

- Biz ailədə 5 uşaq olmuşuq. O dövrün valideyn-övlad münasibəti fərqli idi. Uşaqlardan döyülən də olurdu, danlanan da. Amma bunu normal qəbul edirdik. Atam mənə müəllimim idi. Bir dəfə uşaqların əksəriyyəti dərslər hazırlamamışdı və ləhvədə misalı həll edəndə, mən də nəşə səhv etdim və bütün sinfin qarşısında bir şillə vurdu mənə. Düzdür, bu mənə ilk şilləm olduğu üçün pis oldum, ağladım. Amma mənə hansısa bir travma kimi qalmadı və elə həmin gün unudum getdi. O dövrün tərbiyə metodunda valideynin uşağı hər dəfə vurması, danlaması az qala normal sayılırdı. Amma mən bu gün belə bir cəzanı övladımın edə bilmərəm və etməməyə çalışıram. Övladı hansısa sınaqdan çıxmış tərbiyə metodunu tətbiq etməklə tərbiyə etməyin tərəfdarı deyiləm. Bəzi şeylər gəndən gəlir. Mən də, həyat yoldaşım da təbiətə sakit insanlarıq, qızlarım da sakit xarakterlidirlər. Aqressiv, davakar insanları xoşlamırıq. Bəzi xasiyyətləri valideynlərimizdən nümunə olaraq götürürük. Mən övladımın hansısa əməlini pis olduğunu deyib özüm onu etsəm, övladım təbii ki, mənə əməlimi edəcək, dediyimi deyil. Bəzi xasiyyətlər də, davranışlar da ətrafına, olduğun cəmiyyətə əsasən

çevrilib. Həm də qadın kişiyyə nisbətən daha həssasdır. Öz sevgisini, qayğısını göstərə bilər. Bu deyim ondan da qaynaqlana bilər.

- Qızlarınızla nə qədər zaman keçirə bilərsiniz?

- Əslində mən çox arzulayırdım, elə bir işim olsun ki, qızlarla daha çox zaman keçirə bilim. Valideynlərimizi itirəndən sonra fərqli vaxtlar idi ki, əslində onlarla daha az zaman keçirmişdik. Ancaq onlara çox ehtiyacımız var idi və biz bu zamanı gözəl dəyərləndirə bilərdik. Mən də istəyirdim ki, qızlarım daha çox zaman keçirirəm, amma işlərimlə əlaqədar alınmır. Yalnız axşam işdən sonra və həftə sonları onlarla zaman keçirə bilirəm. Açıqı, bu mövzuda özümdən narazıyam.

- Müsahibədən əvvəl söhbətimizdə atanızı 14 yaşınızda itirdiyinizi dediniz. Atasızlığı ömrünüzün hansı dövrlərində hiss etdiniz?

- Atamı itirəndən düz 20 il unuda bilməmişəm. Anam iki il olar dünyasını dəyişib. Bəlkə anam mənə dünyanı dərk etdikdən sonra, müəyyən bir yaşa çatdığım zaman və ağır xəstə olduğum üçün 2 il bizi onu itirəcəyimizə hazırladı deyər, itkisini çox ağır keçirmədim. Atamın itkisi ilə müqayisədə daha az ağır qəbullandı anamın yoxluğunu. Yeniyetməlik dövrümdə, gənclik illərimdə, ailə quranda, hər zaman ən çətin anlarımda atamın yanımda olmasını istəmişəm. Düşünürdüm ki, atam olsaydı, həyatım fərqli olardı. Bu ehtiyacı hər zaman hiss etmişəm.

- İki ildir ki, ananızı itirmisiniz. Necə hesab edirsiniz bacıdan ana olurmu?

- Heç kim valideynin yerini vermir, onları əvəzləmir. Ancaq mən valideynlərimin qoxusunu qardaş-bacılarımdan almışam. Bəzən bacımın evinə yığılırım, hamımız bir-birimizi orda tapırıq. Doğmaların verdiyi aura, ailə ortamı bir başqadır. Hər nə qədər yaxşı, gözəl, hər zaman yanımda olan mərd dostların olmasa da, ailədə tapdığım o ruhu, istiliyi heç nə əvəz edə bilmir.

- Qızlarınızın hansı peşəyə sahib olmalarını arzu edirsiniz? Onların ixtisasa seçiminə müdaxilə edəcəksiniz mi?

- Əsla. Sadəcə, həmişə deyirəm ki oxuyun, özünüzdü inkişaf etdirin. Nə qədər ata-ananız sizə dəstəkdir, gələcəyiniz üçün indidən çalışın. Bir də deyirəm ki, ali təhsil xatirinə insti-